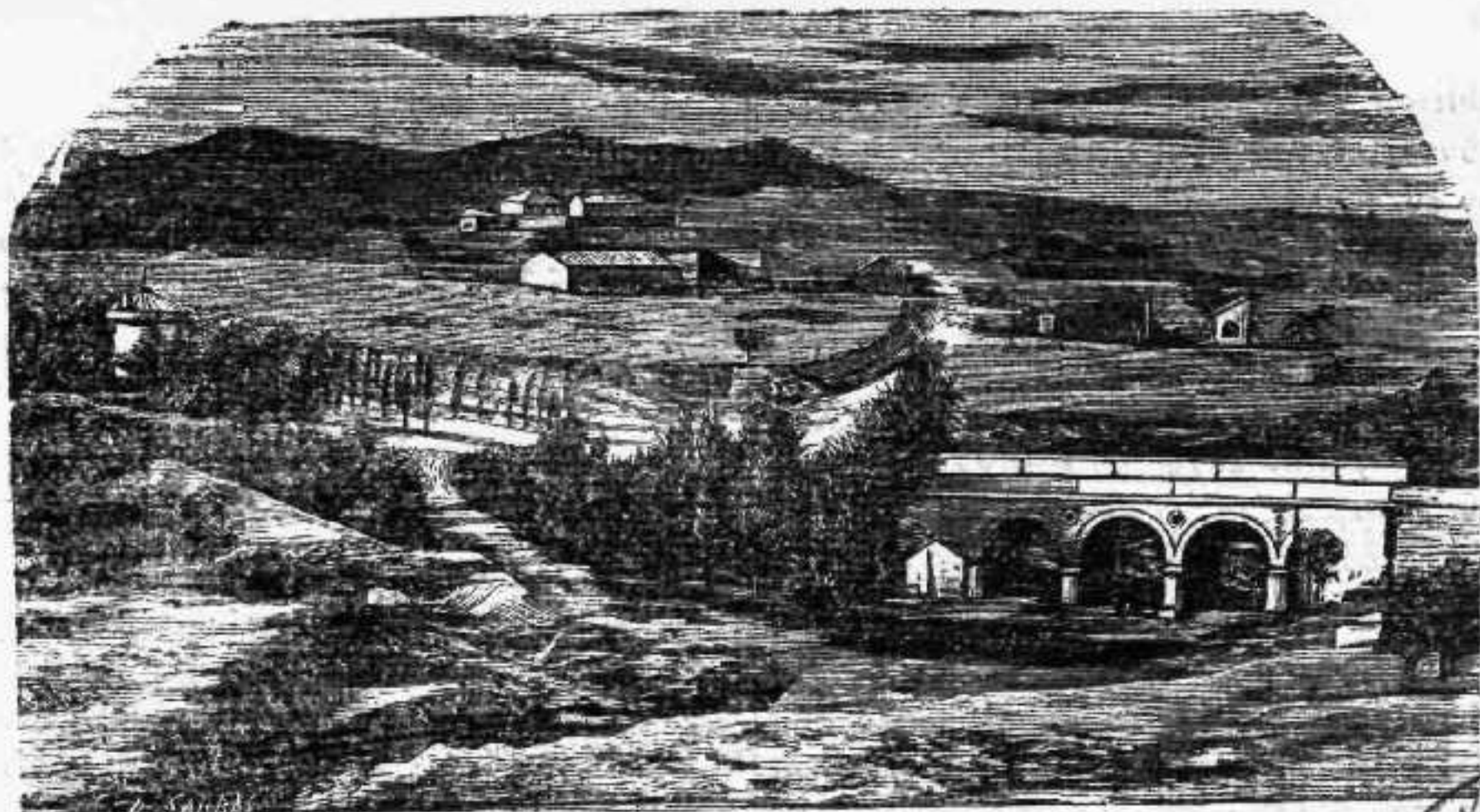

ΕΥΓΕΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Ἐκδιδόμενον δις τοῦ μηνός.

ΕΤΟΣ Δ'.

Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ, 15 Μαΐου 1871.

ΦΥΛΛ. Α'.

ΟΛΙΓΑ ΑΝΤΙΠΟΛΛΩΝ.

Τεῖς ἀναγινώσκουσι.

Νόμος ἀπαράβατος, ἔθος ἱερὸν ὑπάρχει παρὰ πᾶσι τοῖς δημοσιογράφοις, καὶ ἰδίως τοῖς ἐν Ἀθήναις ἐκδότης τῶν περιοδικῶν συγγραμμάτων, πολλὰ νὰ ὑπόσχωνται εἰς τὴν ἀρχὴν ἐκάστου ἔτους τῆς δημοσιογραφικῆς πορείας τῶν, ὀλίγα ὅμως νὰ ἐκτελῶσι. Τὴν ἀσχημίαν ταύτην ἐπιθυμοῦντες ν' ἀποφύγωμεν, δὲν ἐρχόμεθα σήμερον, ἐν τῇ ἐνάρξει τοῦ τετάρτου ἔτους τοῦ Ἰλισσοῦ, νὰ σαγηνεύσωμεν τοὺς ἀναγνώστας μας διὰ πομπῶδων προκηρύξεων καὶ πεφυσιωμένων προγραμμάτων. Ὁ Ἰλισσὸς θέλει βαδίσαι τὴν αὐτὴν ἡν καὶ τὸ τρίτον ἔτος ἠκολούθησε πορείαν, πληρῶν τὰς σήλας τοῦ διὰ τερπνῶν καὶ ὠφελίμων

συνάμα ἀναγνωσμάτων. Κατὰ κανόνα θέλωμεν ἀποφύγει τὰς ξηρὰς πρωτοτύπους (Sic) φιλολογικὰς πραγματείας ἐνίων παρ' ἡμῖν λογίων καὶ σπουδαρχῶν, προτιμῶντες τὰς πιστὰς μεταφράσεις διηκεκριμένων ξένων συγγραφέων. Ἄλλως τε γνωρίσαντες ἐκ τοῦ σύνεγγυς, καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ἔργων τῶν, τὴν ἀξίαν πλείστων τῶν συντακτῶν τῶν ἐν Ἀθήναις περιοδικῶν, καὶ ἀνακαλύψαντες ὅτι τὰ πρωτότυπα αὐτῶν ἄρθρα οὐδὲν ἄλλο εἰσὶν ἢ λογοκλοπίαί καὶ κακαὶ ἀντιγραφαὶ ξένων συγγραμμάτων, καθόσον οἱ γεννάδαι οὗτοι δὲν ἐννοοῦσι καὶ τοὺς συγγραφεῖς οὓς ληστεύουσιν, ἄμοιροι τυγχάνοντες τῶν Εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν, προτιμῶμεν νὰ ἔχωμεν καλὰς μεταφράσεις ἢ ἄθλια πρωτότυπα. Ὁ Guizot, ὁ Chateaubriand, ὁ Heine, ὁ Lamartine, ὁ Beker, ὁ Sainte-Beuve, ὁ Jules Janin ὁ

Addison, ο Macauley καὶ λοιποὶ, δολοφονοῦνται οἰκτρῶς καὶ ἐνταφιάζονται σήμερον ἐν Ἑλλάδι, ἐν πλείστοις περιοδικοῖς συγγράμμασι, μετονομαζόμενοι Δημήτριος, Ἀχιλλεὺς, Νικόλαος, Ἰωάννης, Ἡρακλῆς, Τιμολέων ἢ Ξενοκράτης. Ὁ ἡμέτερος αἰὼν καθυστέρησεν ἴσως πολλῶν προόδων, ἀλλ' ἔσχε τὸ εὐτύχημα νὰ ἴδῃ τὴν γραμματοκαπηλείαν εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς δόξης τῆς καὶ τὴν ἀποθέωσιν τῆς ἡμιμαθείας ἐν Ἑλλάδι. Πικρὰ ἡ ἀλήθεια αὕτη, ἀλλὰ ψηλαφητὴ ἠδυνάμεθα δὲ καὶ διὰ παραδειγμάτων ν' ἀποδείξωμεν τὴν ἱκανότητα πλείστων soi-disant λογίων μας, ἐὰν ἠθέλομεν νὰ κουράσωμεν τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας διὰ τῆς ξηρᾶς ταύτης φιλολογικῆς ἐπικρίσεως.

Ὅθεν ἐπανερχόμενοι εἰς τὰ ἀφορῶντα ἡμᾶς καὶ τοὺς ἀναγνώστας μας, καὶ ἀνακεφαλαιοῦντες τὰ προλεχθέντα, ἀγγέλομεν μόνον ὅτι ὁ Ἰλισσὸς θὰ ἐκδίδηται τακτικῶς καὶ κατὰ δεκαπενθημερίαν ὑφ' ἡμῶν, οὐχὶ βεβαίως τῇ προθύμῳ ἀρωγῇ διαφόρων λογίων, διότι ἡ πομπώδης αὕτη φράσις ἐμφαίνει ὅτι ἡμεῖς εἴμεθα οἱ ἀρχιλόγιοι οἱ δὲ λοιποὶ ἀπλοῖ συνεργάται, καὶ δὲν ἀγαπῶμεν τοιαύτας οἰήσεις. Ἡ ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει ὕλη ἔσται ποικίλη καὶ τερπνὴ, εἴτε πρωτότυπος τυγχάνει οὖσα, εἴτε μετὰφρασις, καθόσον ὑπὲρ τῶν μεταφράσεων κηρυχθέντες δὲν ἐννοοῦμεν ν' ἀποκλείσωμεν τὰς πρωτοτύπους πραγματείας, ὅταν αὐταὶ εἰσιν ὄντως πρωτότυποι καὶ ἀπορρέουσιν ἀπὸ δοκίμων καλῶν, ὧνεύτυχῶς δὲν ἀμοιροῦμεν καθ' ὁλοκληρίαν. Πρὸ παντὸς θέλομεν ἐπιδιώξει τὰς ἐκ τῆς Γερμανικῆς μεταφράσεις ὅταν αὐταὶ σὺν τῷ τερπνῷ ἐνοῦσι τὸ διδακτικὸν καὶ ἐπωφελές.

Καταστρέφοντες ἐνταῦθα τὸν λόγον, παρακαλοῦμεν τοὺς τυχόν ἐγγιχθέντας ἐκ τῶν ἐκφράσεών μας, νὰ ταχθῶσιν εἰς τὰς ἐξαιρέσεις περὶ ὧν ἐποιήσαμεν μνείαν, λαλήσαντες περὶ πλείστων οὐχὶ δὲ καὶ

περὶ πάντων. Εἰς δὲ τοὺς κκ. συνδρομητὰς ἡμῶν, τοὺς πληρώσαντας, ἐκφράζομεν τὴν εὐγνώμοσύνην μας, εὐελπιστοῦντες καὶ εἰς τὴν εἰς τὸ μέλλον εὐνοϊάν των.

Ἀθήναι, 13 Μαΐου 1871.

Ὁ διευθυντὴς καὶ ἐκδότης τοῦ «Ἰλισσοῦ»

Ι. Χ. ΚΟΥΡΤΕΛΗΣ.

ΙΣΑΑΚ ΝΕΥΤΩΝ.

(ὑπὸ Δ. Κ. ΚΟΚΙΑΟΥ.)

Ἡ μελέτη τοῦ βίου μεγάλων ἀνδρῶν εἶνε πάντοτε ἀξία σπουδῆς, μάλιστα ἐὰν οὗτοι ἐκπροσωπῶσιν ὅλην ἐποχὴν, διότι ἐν τῷ βίῳ αὐτῶν βλέπομεν ἀπεικονιζόμενον καὶ τρόπον τινὰ ἐν αὐτῷ συγκεντρούμενον τὸν βίον τῆς ἐποχῆς των. Οὕτω δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν καὶ τὸν Νεύτωνα ἐν ταῖς θετικαῖς καλουμέναις ἐπιστήμασι, εἰς τὴν ἐκπροσώπευσιν τῆς ἀναγεννήσεως τῶν ἐπιστημῶν αὐτῶν ἐν τῇ Δυτικῇ Εὐρώπῃ, ἀπ' αὐτοῦ δὲ ἀρχεται νέα περίοδος ἐν ταῖς ἀναγεννηθείσαις ἐπιστήμασι. Πολλοὶ μέγιστοι νόες προηγήθησαν αὐτοῦ καὶ πολλοὶ ἦσαν σύγχρονοι, συντελέσαντες ἐπίσης εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν φυσικῶν καὶ μαθηματικῶν ἐπιστημῶν· μετὰ τοῦ ὀνόματος ὅμως κατ' ἐξοχὴν τοῦ Νεύτωνος συνδέεται ἡ ἰδέα τῆς τελειοποιήσεως καὶ ἀναγεννήσεως τῶν ἐπιστημῶν, τῶν δὲ ἄλλων τὰς ἐργασίας δυνάμεθα νὰ συνδέσωμεν μετὰ τῶν μεγάλων ἀνακαλύψεων του, αἵτινες οἰανεὶ ἐπισπαστέρας πάσας τὰς προτέρους ἐγένοντο ἡ ἀφετηρία νέας περιόδου τοῦ ἐπιστημονικοῦ βίου τῆς Εὐρώπης. Οὕτως αἱ περὶ τῆς καταπτώσεως τῶν βαρέων σωμάτων ἀνακαλύψεις τοῦ Γαλιλαίου καὶ οἱ περὶ τῆς κινήσεως τῶν πλανητῶν νόμοι τοῦ Κεπλέρου καὶ διαφόρων ἄλλων αἱ ἀπόπειραι πρὸς ἀνίχνευσιν τοῦ νόμου τῶν ἀμοιβαίων ἐνεργειῶν τῶν σωμάτων, κατέληξαν εἰς τὸν ἀπλοῦν νόμον τῆς γενικῆς βαρύτητος, ἐφ' οὗ βασίζεται ὅλη ἡ νεωτέρα ἀστρονομία ἐπὶ βάσεως ἀπλῆς καὶ ἐδράξιας. Ἐπίσης αἱ μονομερεῖς μέθοδοι ἐν τῇ ἀναλύσει καὶ τῇ γεωμετρικῇ αἱ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς συμβολικῆς γλώσσης τῶν νεωτέρων μαθηματικῶν ἀναπτυχθεῖσαι, συνεδέθησαν ὑπὸ τοῦ Νεύτωνος εἰς μίαν γενικὴν, τὴν τῶν ροῶν (fluxions). Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἡ μέθοδος αὕτη, ἡ τανῦν γνωστὴ ὑπὸ τὴν ἐπω-